
Jongerenloket

voor de Duin- en Bollenstreek

Business case

Colofon

Jongerenloket in de Duin- en Bollenstreek

Business case

22 maart 2007

dr. J.E. Post

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting.....	4
1. Achtergrond en aanleiding.....	7
2. Maatschappelijke kosten en baten	9
3. Virtueel of fysiek	15
4. Missie, doelstellingen en resultaten.....	19
5. Functioneren (taken en globale werkprocessen).....	21
6. Workload (formatie).....	26
7. Investerings- en exploitatieoverzicht	28
8. Gebruikte literatuur.....	31

Ook in de Duin- en Bollenstreek is voortijdig schoolverlaten een probleem. De regio Holland Rijnland heeft de bestrijding van voortijdig schoolverlaten tot een speerpunt van beleid benoemd. In 2010 moet het aantal voortijdig schoolverlaters gehalveerd zijn t.o.v. 2002. In augustus 2005 werden er 1021 VSV'ers geregistreerd in de Duin- en Bollenstreek. In 2002 waren dit er 567 (Notitie voortijdig schoolverlaten Zuid-Holland Noord, Regionaal Bureau Leerplicht Zuid-Holland Noord, januari 2006, p. 3). Halvering, conform de Lissabon-doelstellingen, t.o.v. 2002 betekent dus dat er in 2010 nog zo'n kleine 300 VSV'ers zullen zijn in de regio Duin- en Bollenstreek¹.

Voor het behalen van deze ambitieuze doelstelling is een krachtiger organisatie nodig dan het huidige virtuele jongerenloket. In deze business case wordt de omslag van het virtuele loket naar een fysiek loket op een zakelijke manier beredeneerd. Samenvattend, is de lijn uit dit rapport de volgende.

- Lang niet alle jongeren zullen, ook met begeleiding, succesvol het voorlopige einddoel (de startkwalificatie) behalen.
- Het volgen van een opleiding kan veel welzijnsproblemen voorkomen.
- Investeren in de jeugd loont (al is het loon niet altijd voor de investeerder) en is zakelijk een verstandige keuze.
- De jongeren in delen van de Duin- en Bollenstreek kennen een lagere opleiding dan elders.
- Het bedrijfsleven in de Duin- en Bollenstreek vraagt om beter opgeleid personeel.
- Het huidige virtuele loket kan onvoldoende krachtig opereren om de ambitieuze doelstelling die in het verband van Holland Rijnland zijn gesteld, te realiseren.
 - De wijze van werken (op basis van casuïstiek) leidt er toe dat slechts een zeer klein gedeelte van de VSV'ers wordt bereikt.
 - Er is (opnieuw door de wijze van werken) geen direct contact met de jongere door het jongerenloket. Zij worden wel besproken (casuïstiek) maar altijd vanuit het perspectief van de partner die wél contact heeft.
 - Jongeren van wie niet overduidelijk is dat zij een multidisciplinaire aanpak verdienen, lopen het risico tussen de wal en het schip te geraken.

¹ Omdat de registratie van VSV'ers niet volkomen is, moeten de aantallen met de nodige voorzichtigheid worden genoemd.

- Er is niet duidelijk één partij die, met voldoende bevoegdheden, er per definitie verantwoordelijk voor is dat een jongere in begeleiding wordt genomen.
- Er is onvoldoende uitwisseling van kennis en kunde en er wordt te weinig gewerkt aan het ontwikkelen van goede instrumenten om het probleem van voortijdig schoolverlaten beter aan te pakken (bijv. ontwikkeling diagnostisch model, categorisering van jongeren e.d.) omdat de verschillende disciplines weinig tijd met elkaar doorbrengen.
- De betrokkenheid van de partners is te vrijblijvend.
- De vorming van een fysiek loket is noodzakelijk om een aanpak te ontwikkelen waarin met elke jongere concreet contact is en waarbij zo nodig vanuit meerdere disciplines een integrale aanpak wordt ontwikkeld om deze jongere intensief te begeleiden en op weg te helpen naar zijn of haar startkwalificatie. Een dergelijke aanpak vereist een krachtige organisatie met een duidelijke sturing op regionaal niveau.
- Omdat op het gebied van loketvorming veel in beweging is (Wmo-loketten, centra voor jeugd en gezin etc.) lijkt het verstandig het fysieke loket na twee jaar te evalueren. In deze evaluatie kunnen het functioneren, de resultaten en ontwikkelingen op het gebied van integrale loketvorming in het algemeen aanleiding geven tot een koerswijziging.
- Een keuze moet gemaakt worden of het fysieke loket gevestigd wordt in Lisse of in Leiden (en te integreren met het huidige experimentele fysieke jongerenloket voor de Leidse regio).

Een globale begroting geeft het volgende overzicht:

Lasten	Jaar 1	Jaar 2	Baten	Jaar 1	Jaar 2
Casemanagers	€ 160.000,00	€ 160.000,00	Casemanagers	Partners	Partners
Projectleider	€ 90.000,00	€ 90.000,00	Projectleider	Gemeenten/ subsidies	Gemeenten/ subsidies
Huisvesting (incl. werkplekken, schoonmaak, kantinekosten e.d.)	€ 33.000,00	€ 33.000,00	Huisvesting (incl. werkplekken, schoonmaak, kantinekosten e.d.)		
ICT (applicaties, aanhaken bij Leiden)	€ 25.000,00	€ 25.000,00	ICT (applicaties, aanhaken bij Leiden)		
PR en communicatie	€ 6.500,00	€ 6.500,00	PR en communicatie		
Opleiding en training	€ 8.000,00	€ 8.000,00	Opleiding en training		
Overige	€ 10.000,00	€ 10.000,00	Overige		
Totaal	€332.500,00	€332.500,00	Totaal	€ 332.500,00	€332.500,00

In dit overzicht is uitgegaan van een zelfstandige positie van het fysieke loket, in het CWI te Lisse. Indien het loket van de Duin- en Bollenstreek geïntegreerd wordt met het jongerenloket van de Leidse regio zullen de overheadkosten met zo'n 50% afnemen. De kosten per inwoner bedragen dan tussen de €0,50 en €1,00.. Eventuele subsidies (provincie, GSB) zullen dit bedrag verlagen.

Het voorstel is de overheadkosten (alle kosten minus de casemanagers) te laten dragen door de gemeente. De casemanagers worden geleverd dan wel betaald door de onderwijspartners.

De problematiek van voortijdig schoolverlaten is urgent. Terwijl het vormen van een hecht samenwerkingsverband met meerdere partners tijd kost. Mede om die reden wordt voorgesteld het fysieke jongerenloket na twee jaar te evalueren. Partners binden zich zo niet voor onbepaalde tijd.

1. Achtergrond en aanleiding

Inleiding

Om het probleem van het voortijdig schoolverlaten beter aan te kunnen pakken overweegt de Duin- en Bollenstreek het huidige virtuele jongerenloket om te vormen tot een fysiek jongerenloket als herkenbare eenheid maar vooral ook als intensivering van de samenwerking van de verschillende partners.

De voorliggende business case moet de vraag beantwoorden of het zinvol is de omslag te maken van het huidige virtuele loket naar een fysiek loket. De inhoudelijke argumentatie t.b.v. van deze omslag wordt in deze business case nogmaals op een rij gezet.

Verder geeft de business case inzicht in kosten en opbrengsten (w.o. de maatschappelijke kosten en baten) van het fysieke jongerenloket om daarmee een beslissing over het al dan niet inrichten van een fysiek loket te kunnen nemen.

Kort wordt in deze business case een totaalbeeld geschetst van de organisatie: missie, doelstellingen, functioneren (processen), formatie en financiële lasten en baten en de dekking hiervan. Een uitgebreidere versie maakt onderdeel uit van een implementatieplan.

Voortijdig schoolverlaten als probleem

Ook in de Duin- en Bollenstreek is voortijdig schoolverlaten een probleem. De regio Holland Rijnland heeft de bestrijding van voortijdig schoolverlaten tot een speerpunt van beleid benoemd. In 2010 moet het aantal voortijdig schoolverlaters gehalveerd zijn t.o.v. 2002. In augustus 2005 werden er 1021 VSV'ers geregistreerd in de Duin- en Bollenstreek. In 2002 waren dit er 567 (Notitie voortijdig schoolverlaten Zuid-Holland Noord, Regionaal Bureau Leerplicht Zuid-Holland Noord, januari 2006, p. 3). Halvering, conform de Lissabon-doelstellingen, t.o.v. 2002 betekent dus dat er in 2010 nog zo'n kleine 300 VSV'ers zullen zijn in de regio Duin- en Bollenstreek².

Voor het behalen van deze ambitieuze doelstelling moet de betrokkenheid verder gaan dan een bestuurlijk commitment aan de belangrijke doelstellingen die Holland Rijnland heeft geformuleerd. Het gaat er om dat in de praktijk met elkaar voor elke voortijdig schoolverlater een traject wordt bedacht dat aansluit bij de ambities van deze jongere. Alleen zo kan de kans vergroot worden op een succesvol traject.

Daarbij moet opgemerkt worden dat de registratie van VSV'ers nog niet op orde is. Door sommige gemeenten en scholen wordt momenteel hard gewerkt om deze registratie wel op orde te krijgen maar de huidige cijfers zijn gebaseerd op het aantal aanmeldingen door gemeenten bij het Regionaal

² Omdat de registratie van VSV'ers niet volkomen is, moeten de aantallen met de nodige voorzichtigheid worden genoemd.

Bureau Leerplicht. Het huidige aantal van ruim 1000 VSV'ers in de Duin- en Bollenstreek zou dus ook behoorlijk hoger kunnen uitvallen.

In de afgelopen periode zijn door de verschillende partners tal van maatregelen genomen of te nemen. De integratie tussen deze maatregelen op concreet niveau vindt momenteel vooral plaats bij het virtuele jongerenloket. Dit is geen locatie waar jongeren naar toe komen. Het virtuele loket is vooral een multidisciplinair team dat concrete gevallen (jongeren) bespreekt om te komen tot een traject voor deze jongere om alsnog een startkwalificatie te behalen. "De wens leeft om ook een (herkenbare) fysieke locatie te hebben waar door wellicht de drempel om contact op te nemen met het jongerenloket verlaagd wordt. Door alle instanties die zich bezighouden met werk, onderwijs en uitkering rond jongeren te bundelen, kunnen betere resultaten worden geboekt in het terugleiden van de jongere naar opleiding eventueel in combinatie met werk." (Memo Doelen VSV, Holland Rijnland, 2006, zie ook: Effectrapportage 2005/2006, RMC-functie regio Zuid-Holland Noord, Holland Rijnland, p. 40).

Daarbij is het nadrukkelijk de wens om in contact te komen met alle VSV'ers. Dat dit in de huidige situatie nog zeker niet het geval is, zal in het vervolg van dit stuk blijken.

Het jongerenloket kan, behalve door een geïntegreerde aanpak bij een jongere zelf, een belangrijke rol spelen bij het realiseren van "overzicht en samenhang in de maatregelen ter bestrijding van voortijdig schoolverlaten, afstemming in het beleid en de maatregelen van de betrokken partijen, en regie op bestuurlijk alsmede uitvoerend niveau." En "door alle instanties die zich bezighouden met werk, onderwijs en uitkering rond jongeren te bundelen, kunnen betere resultaten worden geboekt in het terugleiden van de jongere naar opleiding eventueel in combinatie met werk." (Memo Doelen VSV, Holland Rijnland, 2006).

de Business case

De voorliggende rapportage is bedoeld om kosten en opbrengsten van het fysieke jongerenloket in beeld te brengen om daarmee een definitieve beslissing over het al dan niet inrichten van een fysiek loket te kunnen nemen.

Op basis van een literatuurstudie (zie: literatuurlijst) en gesprekken met betrokkenen vindt u in deze business case de argumenten die pleiten voor de omslag van een virtueel loket naar een fysiek loket. Deze argumenten zijn verder gebaseerd op basis van ervaringen die elders opgedaan zijn (zie: literatuurlijst), onze eigen ervaringen bij de inrichting van Wmo-loketten en loketvorming in het algemeen. De argumenten zijn getoetst in de begeleidingscommissies die hebben plaatsgevonden op 15 januari en 12 maart (Hoofdstuk 2 en 3).

In de businesscase wordt vervolgens in grote lijnen beschreven wat missie en doelstellingen van het jongerenloket zijn (Hoofdstuk 4). Hoe het jongerenloket kan functioneren (Hoofdstuk 5). Welke formatie daarvoor benodigd is (Hoofdstuk 6). En wat de financiële lasten en baten zijn en hoe deze kunnen worden gedekt (Hoofdstuk 7).

2. Maatschappelijke kosten en baten

In het algemeen

“Als gevolg van schooluitval benutten we niet het volledige potentieel van jongeren en bereiken jongeren niet de optimale welvaart en het welzijn dat ze zouden kunnen bereiken. Vanuit de verzorgingsstaat geredeneerd is dat voor het individu, maar vooral ook voor de maatschappij problematisch: onderbenutting van talent leidt tot een verhoogd beroep op de verzorgingsarrangementen én tot een kleinere draagkracht voor diezelfde arrangementen” (In 't Veld, c.s., 2005, p. 3-4).

In 't Veld c.s. nuanceren de negatieve gevolgen van voortijdig schoolverlaten en menen dat voortijdig schoolverlaten niet altijd nadelig hoeft te zijn:

- Als er ondanks de schooluitval duurzaam werk volgt.
- Er in de werksituatie meer geleerd wordt dan op school.
- Als de schooluitvaller werk vindt.
- Als er geen maatschappelijke schade ontstaat door ongewenste activiteiten van de jongere.

De bekende voetballer uit de Duin- en Bollenstreek, Dirk Kuijt, is het levende bewijs dat voortijdig schoolverlaten niet in alle gevallen maatschappelijk hoge kosten met zich mee brengt.

Desalniettemin positioneert ook In 't Veld zich in het kamp waarin de negatieve gevolgen voldoende negatief worden bevonden om voortijdig schoolverlaten met serieuze middelen te bestrijden. En dat is niet onlogisch want dat de maatschappelijke kosten, anders dan in het geval Kuijt, hoog kunnen zijn, laten de volgende twee voorbeelden zien.

Over Karel en Henry

Kosten van investeringen in de ‘zachte’ sector zijn veelal prima in beeld te brengen. Het inzichtelijk maken van de baten is een complexere verhandeling. Veel baten zullen immers niet in ronde euro's zijn uit te drukken, simpelweg om deze baten verborgen zijn en zich bovendien pas op langere termijn kunnen doen gelden. Dit laat zich het beste illustreren aan de hand van twee voorbeelden.

Karel is 27. Hij komt uit een gebroken gezin. Zijn ouders hadden een café en woonden in de woning erboven. Karel kon zijn eigen gang gaan. Op straat of thuis, alles werd goedgevonden. Vanaf zijn 13e ging Karel niet of nauwelijks meer naar school. Steeds meer zwierf hij op straat. Na de breuk met zijn ouders op zijn 17e bracht hij zijn leven drinkend en blowend door op straat met een groepje andere zwerfjongeren. Op 18-jarige leeftijd kwam Karel in een opvanghuis voor dakloze jongeren waar hij Kees ontmoette. Kees is

maatschappelijk werker met als speciale opdracht zwerfjongeren opnieuw 'op de rit te krijgen', zoals hij het zelf uitdrukt.

Kees was de ideale coach voor Karel. Hij motiveerde Karel om zijn leven in eigen handen te nemen. Karel was sterk genoeg om dit weer te doen. Hij vond een opleiding en zelfs al werk. Gisteren heeft hij zijn diploma gekregen uit handen van de directeur van het ROC Groot Zomerren.

Henny (40)³ is een ander geval. Henny is afkomstig uit Suriname en woont sinds zijn 10e levensjaar in Nederland. Hij is gescheiden, heeft geen werk en ook nog eens geldproblemen. Vrienden heeft hij niet en je merkt aan hem dat hij zich eenzaam voelt.

Henny komt uit een gezin met zes meisjes en één jongen. Over zijn verleden wil hij weinig kwijt. Henny zegt nooit verslaafd te zijn geweest aan de alcohol of drugs. *'Ik gebruik alleen softdrugs.'* Henny verbaast zich over het feit dat hij tot de Top 500 van veelplegers behoort in Den Haag. *'Ik steel zelden en kom misschien een paar keer per jaar in aanraking met Justitie.'* Henny vertelt teleurgesteld dat er vroeger (ongeveer 12 jaar geleden) veel meer maatschappelijke controle was. *'Via de Reclassering kwam je na detentie altijd wel weer aan een huis en aan werk.'* Tegenwoordig is dat volgens hem niet meer zo. Zijn begeleider van de Reclassering ziet hij ongeveer 1x in de twee weken.

Henny wil graag weer werken. Hij glundert als hij een advertentie laat zien, waarin ze iemand vragen voor de verpleging. Henny wil daarop solliciteren, maar is bang dat hij afgewezen wordt als ze erachter komen dat hij heeft gezeten en geen enkele opleiding heeft afgerond.

Het zal duidelijk zijn dat de maatschappelijke lasten van Henny vele malen groter zijn dan die van Karel. Bij Karel kon vroegtijdig geïntervenieerd worden.

Kwantificering maatschappelijke kosten en baten

Hoe hoog kosten en baten uiteindelijk zijn kan niet goed worden berekend. In 't Veld c.s. (2005) heeft hiertoe een goede poging ondernomen maar ook zij constateren dat er veel factoren zijn die in een kosten- batenanalyse niet goed meegenomen kunnen worden: "de KBA (kosten-batenanalyse, jp) levert kennis, maar geconstrueerd binnen de bandbreedtes van onvolledige kennis, van aannames en van door de onderzoekers geconstrueerde conceptuele ketens" (In 't Veld, 2005, p. 13).

In 't Veld c.s. heeft een reeks kosten van schooluitval geïnventariseerd en gekapitaliseerd zoals:

- Instellingskosten voor de verschillende soorten onderwijs per jongere.
- Kosten diverse interventieprogramma's.

³ Henny is één van de veelplegers die beschreven is in het rapport: VEELPLEGERS AAN HET WOORD, dat B&A in 2005 opstelde voor de gemeente Den Haag (Projectnummer: 30390/44499061).

- Uitkeringen.
- Re-integratiekosten.
- Improductiviteit door werkloosheid.
- Lager loon door lagere opleiding.
- Kosten justitiële ketens indien schooluitval betekent dat de jongere in aanraking komt met politie en justitie.
- Hulpverlening bij psychosociale klachten.

Vervolgens heeft hij deze kosten afgezet tegen de kosten van een aantal mogelijke interventies en gekeken naar het 'rendement op deze investering'. De tabel laat zien dat interventies, vanuit commercieel oogpunt, rendabel zijn.

Interventie	Rendement van de investering (IRR)
Integratie onderwijs en arbeidsmarkt: verkleining van groepen naar maximaal 20 leerlingen en verplaatsing van het onderwijs naar de 'real life' omgeving van het werk, zowel didactisch als fysiek.	17%
Intensiveren en verplichten van voorschoolse educatie: voor alle GOA-leerlingen de leerplichtige leeftijd met twee jaar verlagen	7%
Beter begeleiden van de overgang van het Vmbo naar het Mbo	8%
Uitbreiden van zorg in het onderwijs en beter combineren van zorg en onderwijs: in deze interventie kunnen scholen veel meer aandacht besteden aan zorg en begeleiding van jongeren rondom het onderwijsproces.	24%

Daarbij moet bedacht worden dat het op korte termijn te investeren geld niet altijd op korte termijn terugverdiend wordt. Bovendien is het zo dat kosten en opbrengsten niet uit en in dezelfde zak komen. Concreet: kosten voor maatschappelijke ondersteuning en zorg die later uit de WMO en de AWBZ betaald moeten gaan worden, moeten nu door scholen worden geïnvesteerd. De investering van de scholen is m.a.w. voor de scholen zelf niet zo interessant. Een investering vanuit de gemeentelijke sociale dienst zal evenmin interessant zijn wanneer kosten en opbrengsten puur vanuit die optiek bekeken worden. Voor deze afdeling is omgekeerd wel interessant dat jongeren die met een voldoende opleiding van school komen, minder snel uit het arbeidsproces zullen vallen en derhalve geen gebruik zullen maken van financiële en andere middelen uit het budget van Sociale Zaken. Het voorkomen dat mensen gebruik gaan maken van de Sociale Dienst zijn immers weinig zichtbare opbrengsten. Tegelijkertijd worden de (virtuele) opbrengsten vanuit een bredere gemeentelijke optiek ineens een stuk groter.

Hoe moeilijk kwantificering van kosten en baten ook is, blijkt ook uit de notitie die als beoordeling van het KBA rapport van In 't Veld c.s. is opgesteld door het CPB, in opdracht van het Ministerie van OCW.

Wat ook de kritische kanttekeningen mogen zijn bij het rapport, het beeld blijft overeind dat investeren in de jeugd loont. Of, zoals het CPB schrijft: "Met effectieve interventies zijn hoge rendementen te halen" (CPB, 2006, p. 8). Financieel, maar ook voor de jongere en zijn omgeving zelf. Deze welzijns winst is bij een kosten- en batenafweging in het geheel niet meegenomen.

Maatschappelijke kosten en baten in de Duin- en Bollenstreek

Wanneer we het vizier richten op de Duin- en Bollenstreek lijkt het ons, gezien het bovenstaande, verstandig om te beseffen dat investeren in jongeren loont. Dit blijkt ook uit de eerste ervaringscijfers van het virtuele jongerenloket.

"De werkgroep van het VSV-jongerenloket Duin- en Bollenstreek heeft 41 jongeren in begeleiding gehad. Van deze 41 jongeren zijn 14 jongeren nog steeds in begeleiding. Met 6 jongeren is het niet gelukt om contact met ze te krijgen. 9 jongeren zijn herplaatst naar een opleiding, 1 jongen is herplaatst via Sociale Zaken bij het Oriëntatiejaar, 9 jongeren zijn gaan werken en 1 jongere is herplaatst in een zorgtraject." (Effectrapportage 2005/2006 RMC regio Holland Rijnland). In het licht van het voorgaande hoofdstuk kan de conclusie niet anders zijn dat deze investering zich (op termijn) terugverdient.

Daarbij past een aantal kanttekeningen.

Het virtuele jongerenloket heeft 'slechts' 41 jongeren in begeleiding gehad van de ruim 1000 VSV'ers die de Duin- en Bollenstreek 'rijk' is. Dit komt omdat in het virtuele jongerenloket alleen jongeren worden besproken die reeds in contact staan met een of meer van de ketenpartners en voor wie de afzonderlijke ketenpartners geen sluitend aanbod hebben.

Jongeren die bij de RMC-functie staan geregistreerd als VSV'er en die uitdrukkelijk te kennen geven niet voor trajectbegeleiding in aanmerking te willen komen, blijven buiten beeld. Het virtuele jongerenloket bereikt dus maar een zeer klein gedeelte van de VSV'ers.

Ook jongeren die al begeleid worden door een van de partners blijven buiten beeld van het multidisciplinaire jongerenloket waarbij zo'n multidisciplinaire aanpak juist wel extra vruchten af zou kunnen werpen.

Met een aantal jongeren lukt het niet contact met ze te krijgen. Dit heeft voor een deel ook te maken met de beperkt beschikbare capaciteit die het jongerenloket heeft om achter jongeren 'aan te jagen'.

Verder blijkt dat niet alle begeleide jongeren succesvol een traject naar een startkwalificatie doorlopen. Jongeren worden uiteindelijk niet bereikt of haken onderweg opnieuw af.

In de Duin- en Bollenstreek is momenteel sprake van ruim 1000 VSV'ers. We weten dat een behoorlijk deel van deze jongeren zonder verdere aandacht op

een of andere manier in de problemen zullen komen en daarmee maatschappelijke kosten veroorzaken en niet bijdragen (of veel minder dan in potentie mogelijk is) aan het draaiende houden van onze economie. Nog los van het “welzijnsverlies” voor de jongere zelf. Het is heel aannemelijk dat ook als maar een klein percentage van deze jongeren succesvol ‘op de rit’gezet kan worden, deze kosten bespaard zullen worden.

Het huidige virtuele jongerenloket begeleidt maar een zeer klein deel van deze jongeren. Een ander klein deel wordt door de verschillende partners begeleid met als nadeel dat verschillende partners contact hebben met dezelfde jongeren. Het nadeel hiervan is dat een jongere gemakkelijker in het circuit verloren kan gaan. Jongeren kunnen verschillende, deels tegenstrijdige, adviezen krijgen en jongeren kunnen instanties tegen elkaar uitspelen.

Er zijn met andere woorden, nog veel maatschappelijke baten te behalen wanneer de samenwerking wordt geïntensiveerd.

Daarbij moet bedacht worden dat kosten en baten niet gemakkelijk te kwantificeren zijn en met elkaar in relatie gebracht kunnen worden (in de zin van: verdient de investeerder zijn geld terug?). Immers, een kostenoverzicht van individuele investeringen (in bijvoorbeeld een jongerenloket) is goed mogelijk maar het in beeld brengen van de werkelijke baten is een onmogelijke opgave. De keuze voor een dergelijke investering wordt dan vooral gedaan op basis van de wetenschap, die o.a. In ‘t Veld ons aanreikt, dat wat je er in stopt er ruimschoots weer uitkomt. Daarbij moet onderkend worden dat de investeerder niet (altijd en alleen) de ontvanger is van de baten.

Het relatieve onderwijsniveau

Eén van de argumenten om het probleem van de VSV’ers serieus te nemen is de discrepantie in opleidingsniveau dat ontstaat tussen de uitstroom uit het onderwijs en de vraag van bedrijven naar personeel.

Uit onderzoek van het KBOR blijkt dat de vraag van het bedrijfsleven naar goed opgeleid personeel (beroepskwalificatie) al enige tijd stijgende is terwijl het aanbod daarmee geen gelijke tred houdt⁴. Bedrijven hebben, m.a.w. grote behoefte aan een gezonde hoeveelheid uitstroom met minimaal een startkwalificatie. Ruim een kwart van de bedrijven geeft ook aan dat het gevraagde opleidingsniveau in de toekomst zal blijven stijgen.

De werkgevers in de Duin- en Bollenstreek ‘smeken’ om beter opgeleid personeel terwijl het opleidingsniveau in het zuidelijk deel van de Duin- en Bollenstreek laag is, zelfs behoorlijk lager dan elders. “Het gemiddelde opleidingsniveau in Katwijk (het onderzoek richtte zich op de voormalige gemeenten Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg, jp) is laag. Bijna de helft van de beroepsbevolking heeft een opleiding op ten hoogste mavo-niveau afgerond. Gemiddeld is het aandeel van deze groep in de sterk stedelijke gemeenten

⁴ Uit de enquête die het Katwijkse KBOR hield onder de lokale ondernemers bleek dat de moeilijk vervulbare vacatures meest minimaal een MBO-kwalificatie (HAVO, VWO, HBO, WO, MBO 3/4) kende. (KBOR, 2002). Het onderzoek richtte zich op de oude gemeenten Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg (ofwel, de nieuwe gemeente Katwijk). Het is echter aannemelijk dat de geschetste trend ook geldt voor de rest van de Duin- en Bollenstreek.

slechts 37% en in de regio Leiden en Bollenstreek is het aandeel van de laagopgeleiden in de beroepsbevolking nog lager (32%). Aan de andere kant blijft in KRV het aandeel van de hoger opgeleiden met 11% ver achter bij het stedelijke gemiddelde (21%) en bij de regio waarin de KRV ligt (31%).” (Katwijk Rijnsburg Valkenburg, Blijf op koers, Oevering, 2005).

Argumenten op een rij

- Investeren in de jeugd loont (al is het loon niet altijd voor de investeerder).
- Lang niet alle jongeren zullen, ook met begeleiding, succesvol het voorlopige einddoel (de startkwalificatie) behalen.
- Het volgen van een opleiding kan veel welzijnsproblemen voorkomen.
- De jongeren in delen van de Duin- en Bollenstreek kennen een lagere opleiding dan elders.
- Het bedrijfsleven in de Duin- en Bollenstreek vraagt om beter opgeleid personeel.
- De argumenten ondersteunen onmiskenbaar nut en noodzaak om de aanpak van voortijdig schoolverlaten te intensiveren.

De vraag is natuurlijk of deze argumenten het opzetten van een *fysiek* jongerenloket ondersteunen. Er zijn immers tal van maatregelen mogelijk, en worden ook ingezet, om het probleem van VSV'ers aan te pakken.

3. Virtueel of fysiek

Werkwijze huidige virtuele loket

Op dit moment functioneert het virtuele loket als volgt. Via de scholen en andere ketenpartners (CWI, RMC, Bureau Jeugdzorg e.d.) worden jongeren 'aangereikt' waarvan duidelijk is dat de school of de partner deze zelf niet voldoende kan helpen. In een werkgroep waarin de verschillende ketenpartners deelnemen, wordt een jongere (dus zonder fysiek contact met de jongere zelf) besproken en wordt een plan voor hem opgesteld. Eén van de ketenpartners begeleidt de jongeren bij het doorlopen van dit plan. Het jongerenloket monitort het verdere vervolg.

Voor en nadelen het virtuele loket

Nadelen van het virtuele loket

- De wijze van werken (op basis van casuïstiek) leidt er toe dat slechts een zeer klein gedeelte van de VSV'ers wordt bereikt.
- Er is (opnieuw door de wijze van werken) geen direct contact met de jongere door het jongerenloket. Zij worden wel besproken (casuïstiek) maar altijd vanuit het perspectief van de partner die wél contact heeft.
- Jongeren van wie niet overduidelijk is dat zij een multidisciplinaire aanpak verdienen, lopen het risico tussen de wal en het schip te geraken.
- Er is niet duidelijk één partij die, met voldoende bevoegdheden, er per definitie verantwoordelijk voor is dat een jongere in begeleiding wordt genomen.
- Er is onvoldoende uitwisseling van kennis en kunde en er wordt te weinig gewerkt aan het ontwikkelen van goede instrumenten om het probleem van voortijdig schoolverlaten beter aan te pakken (bv. ontwikkeling diagnostisch model, categorisering van jongeren e.d.) omdat de verschillende disciplines weinig tijd met elkaar doorbrengen.
- De betrokkenheid van de partners is te vrijblijvend.

Voordelen van het virtuele loket

- De verantwoordelijkheid voor jongeren blijft nu in eerste instantie bij de partner die het meest in staat is een bepaalde jongere te begeleiden. De jongere wordt immers pas in begeleiding genomen wanneer overduidelijk is dat een multidisciplinaire aanpak nodig is.

- Het virtuele jongerenloket lijkt een efficiënte manier om samenhang in de dienstverlening te organiseren. Er wordt slechts vergaderd wanneer er ook daadwerkelijk iets te bespreken valt.
- Het virtuele loket is niet een extra organisatie maar een samenwerkingsverband van organisaties.
- Omdat zonder formele organisatie wordt gewerkt, is sprake van een grote mate van flexibiliteit, bijvoorbeeld om nieuwe partners te betrekken.
- Partners behouden hun eigen autonomie.

Argumenten vóór een fysiek jongerenloket

De nadelen van het virtuele loket maken dat de centrale doelstelling van Holland Rijnland op het gebied van voortijdig schoolverlaten (zie hoofdstuk 1) gevaar lopen. Er is een sterkere aanpak nodig. Een aanpak waarin met elke jongere concreet contact is en waarbij zo nodig vanuit meerdere disciplines een integrale aanpak wordt ontwikkeld om deze jongere intensief te begeleiden en op weg te helpen naar zijn of haar startkwalificatie. Een dergelijke aanpak vereist een krachtige organisatie met een duidelijke sturing op regionaal niveau.

Intensieve samenwerking op de werkvloer zal een belangrijke meerwaarde hebben. Het voortdurend en vanuit verschillende disciplines met elkaar in gesprek zijn, maakt dat niet alleen voor een individueel geval een beter traject kan worden uitgestippeld maar dat er ook professieontwikkeling plaats gaat vinden. Het voortdurend met elkaar in gesprek zijn over faal- en succesfactoren van verschillende aanpakken maakt dat de meest succesvolle aanpak kan evolueren. Er ontstaat met andere woorden, een hechter multidisciplinair team waar vanuit meerdere disciplines gewerkt kan worden aan instrumenten als een goed diagnostisch model, betere monitoringinstrumenten of intensivering van de aanpak om daadwerkelijk alle VSV'ers actief te benaderen.

Dit blijkt ook uit het evaluatieonderzoek dat Sardes uitvoerde: "Naast de deskundigheidsbevordering van de uitvoerenden verbeteren steeds meer regio's de eigen werkorganisatie (door uniforme routines en protocollen, maar ook door een betere kantoorbezetting en afstemming tussen frontoffice en backoffice) en wordt het areaal aan bruikbare instrumenten en technieken uitgebreid. Zo wordt bijvoorbeeld aangesloten bij het communicatiegedrag van jongeren door hen te benaderen via sms-berichten. Ook hebben de uitvoerenden bijvoorbeeld meer professionele hulpmiddelen beschikbaar zoals testprogramma's en beroepskeuzeprogramma's die via de computer kunnen worden uitgevoerd. Daarnaast wordt ook melding gemaakt van bijvoorbeeld volgsystemen met rapportagestructuur waardoor men beter kan bijsturen, verantwoorden en kan leren van de eigen prestaties" (De uitkomsten van de RMC-analyse 2005, eindrapport april 2006, Sardes, p. 30)⁵.

⁵ Een conclusie die in ons gesprek ook bevestigd werd door de coördinator van het Leidse jongerenloket.

Een dergelijke ontwikkeling lijkt niet goed mogelijk in een vrijblijvend samenwerkingsverband waar de verschillende professionals elkaar af en toe ontmoeten, zoals in de virtuele situatie praktijk is. In hetzelfde onderzoek wordt door een aantal regio's "de vorming van jongerenloketten en de daaruit volgende slagvaardigheid en verbeterde inzet van mensen en middelen" als belangrijke succesfactor genoemd (p. 30). Ook bij de evaluatie van het virtuele jongerenloket in de Leidse regio bleek grote behoefte te bestaan aan de vorming van een fysiek loket (Evaluatie jongerenloket Leidse regio, 20 maart 2006, p.11).

Het inmiddels functionerende fysieke jongerenloket van de Leidse regio wil "een ketenaanpak creëren met als centraal uitgangspunt: een op te bouwen multidisciplinair team waarbij vanuit een entiteit wordt gewerkt en de integrale dienstverlening aan de jongeren voorop staat." (Effectrapportage 2005/2006 RMC regio Holland Rijnland).

Landelijk zijn in de afgelopen periode zogenaamde RMC-netwerken tot stand gekomen waar de verschillende partners met elkaar samenwerken aan het probleem van voortijdig schoolverlaten. De conclusie die uit een evaluatieonderzoek wordt getrokken is: "Gebrek aan eenduidigheid in de samenwerking, niet altijd goed functionerende netwerkpartners, geen gezamenlijk aanbod, te weinig specifiek aanbod of het gebrek aan een goede sociale kaart bemoeilijken een effectieve ondersteuning van de voortijdige schoolverlaters. De ketensamenwerking kan onder druk komen te staan bij een gebrek aan mankracht" (De uitkomsten van de RMC-analyse 2005, eindrapport april 2006, Sardes, p. 10). Naast een aantal meer instrumentele zaken (een goede sociale kaart e.d.) blijkt dus dat hechte samenwerking tussen partners van cruciaal belang is om effectief het probleem van voortijdig schoolverlaten te kunnen aanpakken.

Daarbij komt nog dat een fysiek jongerenloket een symboolfunctie kan vervullen. Zo heeft Parkstad Limburg voor het jongerenloket een eigen 'uithangbord' gecreëerd (met een eigen huisstijl, slogan, website, folders, posters e.d.). Het fysieke loket krijgt zo ook een herkenbare symboolfunctie en kan op deze manier ook uitnodigend zijn voor jongeren die geconfronteerd worden met welke problemen dan ook. Immers, jongere met bijvoorbeeld problemen op het gebied van alcohol, drugs, misbruik e.d. lopen een veel groter risico onderweg uit te vallen. Juist als de functie van het loket verbreed wordt, mag verwacht worden dat jongeren het loket zien als een hulppost in plaats van als een bedreiging.

Conclusie

De nadelen van het virtuele loket maken dat de centrale doelstelling van Holland Rijnland op het gebied van voortijdig schoolverlaten (zie hoofdstuk 1) gevaar lopen. Er is een sterkere aanpak nodig. Een aanpak waarin met elke jongere concreet contact is en waarbij zo nodig vanuit meerdere disciplines een integrale aanpak wordt ontwikkeld om deze jongere intensief te begeleiden en op weg te helpen naar zijn of haar startkwalificatie. Een dergelijke aanpak vereist een krachtige organisatie met een duidelijke sturing op regionaal niveau.

Alle argumenten pleiten daarom voor de omslag van het huidige virtuele loket naar een fysiek loket.

Omdat op het gebied van loketvorming veel in beweging is (Wmo-loketten, centra voor jeugd en gezin etc.) lijkt het verstandig het fysieke loket na twee jaar te evalueren. In deze evaluatie kunnen het functioneren, de resultaten en ontwikkelingen op het gebied van integrale loketvorming in het algemeen aanleiding geven tot een koerswijziging..

4. Missie, doelstellingen en resultaten

Inleiding

Het jongerenloket beoogt naast de bestaande maatregelen een coördinerende en drempelverlagende functie te vervullen. Hoewel het zo is dat een jongere via school, het CWI of de gemeente 'opgepakt' kan worden en op een traject gezet kan worden, zou een fysieke herkenbare locatie een belangrijke meerwaarde kunnen hebben:

- Als herkenbaar en te vermarkten uithangbord (frontoffice).
- Als coördinatiepunt waar ook fysiek de multidisciplinaire aanpak plaatsvindt (midoffice, de backoffices worden gevormd door de betrokken instellingen).
- Als organisatie waar informatie aanwezig is over elke VSV'er en waarbij elke VSV'er een concreet ontwikkelingsplan heeft.

Missie

Zo'n fysiek jongerenloket zou de volgende missie mee kunnen krijgen:

De centrale doelstelling van het jongerenloket is het stimuleren van het behalen van een startkwalificatie door alle jongeren die daartoe in staat zijn en het voorkomen dat jongeren een beroep moeten doen op een uitkering en/of voor zichzelf of voor de samenleving welzijnsproblemen gaan veroorzaken.

Het Jongerenloket wil binnen de keten voorkomen dat er sprake is van versnippering van activiteiten rondom jongeren en wil daarom een sterk coördinatiepunt zijn voor alle activiteiten die ontplooid worden in de regio om het voortijdig schoolverlaten terug te dringen.

Het Jongerenloket wil een sterke en professionele ketenaanpak creëren met als centraal uitgangspunt: een op te bouwen multidisciplinair team waarbij vanuit één entiteit wordt gewerkt en de integrale dienstverlening aan en samen met de jongeren voorop staat.

Doelstellingen

Als afgeleide doelstellingen zouden we de volgende kunnen formuleren:

- Het jongerenloket wordt door jongeren gezien als dé vraagbaak over school en werk. Het jongerenloket biedt jongeren deze informatie naar tevredenheid;
- Elke jongere op school, of aan het werk of een combinatie hiervan;
- Elke jongere die niet naar school gaat of aan het werk is vanwege detentie, psychosociale klachten e.d.:

- is gekend;
 - heeft een concreet ontwikkelingsplan;
 - zit in een traject met een begeleider;
 - of wordt actief benaderd om tot een traject te komen.
- Voorkomen dat jongeren voor zichzelf en de samenleving een kostenpost gaan vormen door het veroorzaken van overlast, plegen van criminaliteit, belasting van zorgvoorzieningen en een beroep op uitkeringen.

Resultaten

Wanneer we de missie en doelstellingen willen omvormen tot een aantal concrete en meetbare resultaten zouden we de volgende kunnen definiëren:

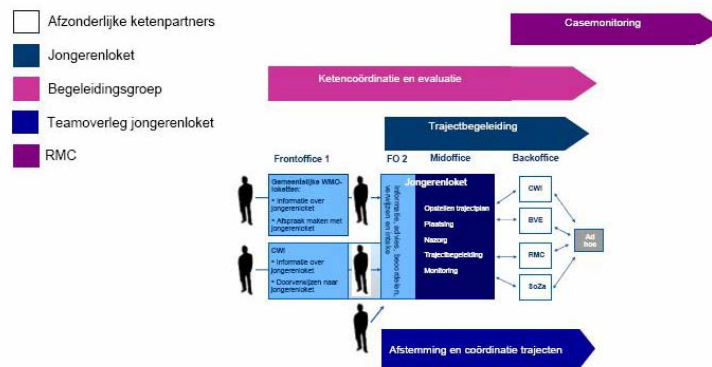
- Alle VSV'ers zijn in beeld en zijn toegewezen aan een begeleider van het jongerenloket.
- Alle VSV'ers hebben een ontwikkelingsplan.
- Alle VSV'ers zitten in een traject of worden actief benaderd om een traject te starten.
- In 2010 zijn er in de Duin- en Bollenstreek nog maximaal 300 VSV'ers.

5. Functioneren (taken en globale werkprocessen)

Uitgangspunten

In het offertezoek is de voorkeur van de projectgroep weergegeven waarbij een keuze is gemaakt voor scenario 3 waarbij één fysiek loket gerealiseerd wordt en er meerdere fysieke frontoffices zijn. Daarbij kan aansluiting worden gezocht bij de loketten zoals die in de verschillende gemeenten zijn ontstaan in het kader van de invoering van de Wmo (vaak zorgloketten genoemd).

In onderstaand schema is dit voorkeurscenario uitgewerkt.

Bron: KPMG-rapport

Uitvoering van taken en processen blijven zoveel mogelijk bij de partners en worden niet overgeheveld naar het jongerenloket als dit niet noodzakelijk is (KPMG-rapport, p.25).

Het uitgangspunt is dat elke partner medewerkers detacheert t.b.v. het jongerenloket. Er ontstaat zo een team waarin verschillende disciplines zijn vertegenwoordigd. Randvoorwaarde hierbij is dat de gedetacheerde ook bereid en in staat gesteld is om zich daadwerkelijk te committeren voor de afgesproken inzet.

De aansturende functie moet goed belegd worden. De RMC-functie wordt hier als logische partner genoemd (KPMG-rapport, p. 25). Wij stellen voor om de operationele aansturing bij een functionaris van het jongerenloket zelf neer te leggen. Deze aansturende bevoegdheden zijn hiërarchisch van aard. Met andere woorden, medewerkers die zijn gedetacheerd, zijn dit dan ook en vallen voor de afgesproken tijd onder de aansturende bevoegdheid van de coördinator van het jongerenloket.

Om bereikbaarheid te optimaliseren kan gebruik gemaakt worden van de bestaande Wmo-loketten in Katwijk en bij de ISD waar de informatie en advies en eerste intake neergelegd kan worden (zie hierna).

De globale werkprocessen

Het primaire werkproces kan als volgt worden uiteengelegd:

1. Ontvangst	7. Nazorg
2. Informatieverstrekking en Advies	8. Trajectbegeleiding
3. Intake	9. Ketencoördinatie en evaluatie
4. Beoordelen en verwijzen	10. Case monitoring
5. Opstellen trajectplan	11. Werkgeversbenadering
6. Plaatsing	12. Netwerkfunctie

1 t/m 3

De frontoffice van het jongerenloket ontvangt een jongere die op eigen initiatief komt. De frontoffice verstrekt informatie- en advies en voert een eerste intake uit. Vervolgens zorgt de frontoffice dat een warme overdracht plaatsvindt naar de midoffice.

4 t/m10

De midoffice van het jongerenloket diagnosticeert jongeren. Hierbij is de hulpvraag van de klant leidend voor het in te zetten traject. Dit betekent dat de medewerkers over hun eigen discipline heen moeten leren kijken. Daarvoor is voldoende training en opleiding vereist. De situatie van de jongere wordt bekeken op basis van een referentiekader en een diagnosemodel. Daarbij wordt een menukaart gebruikt waar de verschillende partners hun dienstverlening hebben beschreven. Op basis van de diagnose en de menukaart wordt een passend traject geformuleerd. De jongere wordt vervolgens overgedragen aan de partner die het traject daadwerkelijk en samen met de jongere doorloopt. De midoffice blijft de jongere volgen (monitoren).

11 t/12

Deze onderdelen zouden als facultatief benoemd kunnen worden. Ze gaan feitelijk niet over concrete jongeren maar hebben meer promotionele en beleidsvormende elementen in zich. Zo zouden bedrijven, waar jongeren werken die nog geen startkwalificatie hebben, individueel benaderd kunnen worden om de bedrijven te verzoeken de jongere in staat te stellen alsnog een startkwalificatie te behalen.

De vraag is of deze functies überhaupt prioriteit hebben, vervolgens of zij onderdeel moeten worden van het fysieke jongerenloket dan wel door anderen opgepakt moeten worden.

De verschillende functies zouden als volgt geplaatst kunnen worden:

Loketten zoals die in verschillende gemeenten zijn ingericht vanuit de Wmo.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontvangst 2. Informatieverstrekking en advies 3. Eerste intake
Jongerenloket (front- en midoffice)	<ol style="list-style-type: none"> 4. Diagnose 5. Opstellen trajectplan 6. Plaatsing 7. Nazorg 8. Trajectbegeleiding 9. Ketencoördinatie en evaluatie 10. Case monitoring
Holland Rijnland	<ol style="list-style-type: none"> 11. Werkgeversbenadering 12. Netwerkfunctie

Fysieke plaats

Voor de fysieke plaats van het jongerenloket (front- en midoffice) moet onderscheid gemaakt worden tussen een front- en backoffice.

De frontofficefunctie (functies 1 t/m 3) kunnen door de genoemde lokale loketten (Wmo) worden verricht.

Het fysieke jongerenloket kan op twee plaatsen gesitueerd worden. De eerste is in het CWI in Lisse. De tweede optie is ook fysiek aansluiting te zoeken bij het fysieke jongerenloket in de Leidse regio.

Vestiging van het fysieke jongerenloket in het CWI Lisse

De voordelen van deze optie zijn:

- Een klein deel van de jongeren komt sowieso al bij het CWI wanneer zij op zoek gaan naar werk.
- De ISD, Chooz en re-integratiecoaches van de UWV zijn hier ook gehuisvest.

De nadelen van deze optie zijn:

- Veel jongeren vinden werk buiten het CWI om en komen derhalve helemaal niet bij het CWI.
- De formatie zal relatief klein zijn wanneer alleen voor de Duin- en Bollenstreek een fysiek jongerenloket wordt ingericht. Het risico is aanwezig dat partnes medewerkers voor slechts enkele dagdelen detacheren wat het commitment niet ten goede komt. Deze medewerkers zullen immers 'twee heren' dienen.
- Er is sprake van één regio Holland Rijnland waarin afstemming tussen het jongerenloket in de Leidse regio en dat in de Duin- en Bollenstreek vanzelfsprekend zal zijn. Het vormen van twee fysieke locaties betekent meer afstemming dan wanneer vanuit één locatie gewerkt gaat worden.
- De ketenpartners zullen samen moeten werken met fysieke jongerenloketten. Dit is zowel in het kader van detacheringen (zie hiervoor) als in het kader van afstemming over concrete situaties niet in het belang van de partners.

Vestiging van het fysieke jongerenloket in de Leidse regio

De voordelen van deze optie zijn:

- Snellere start omdat de Duin- en Bollenstreek op een rijdende trein kan springen.
- Delen van de overhead kosten.
- Beter benutting van beschikbare capaciteit. De capaciteit moet in dit geval berekend worden op zo'n 2400 VSV'ers waardoor er een volwaardiger team kan gaan ontstaan.
- Eenvoudiger structuur in relatie tot partners doordat zij met slechts één in plaats van twee fysieke locaties te maken krijgen.
- Binnen het gebouw van het jongerenloket in de Leidse regio zijn al het Bureau loopbaanbegeleiding van het ROC Leiden en het servicebureau van het ID College geplaatst.
- Gezien de eventuele experimentele status is een eventuele desinvestering kleiner.
- De inrichting van fysieke jongerenloketten is een betrekkelijk nieuw fenomeen. Beter dan zelf het wiel opnieuw uit te vinden kan zo de ervaring in Leiden benut worden.

De nadelen van deze optie zijn:

- 'Werkactiviteiten' voor jongeren zijn al ondergebracht bij het CWI in Lisse, daardoor ontstaat bij deze optie een fysieke breuk tussen deze en de activiteiten voor het jongerenloket.
- De fysieke ruimte in het CWI te Leiden is beperkt.

6. Workload (formatie)

Ingrado (Landelijke richtlijnen voor de formatieomvang van de RMC-functie, Ingrado, 2006, p. 17) heeft onderzoek gedaan naar de benodigde caseload van trajectbegeleiders maar concludeert dat registratie “in de RMC-regio’s nog geen gemeengoed” is en kan derhalve slechts komen tot ruwe indicaties. Wanneer we dit desalniettemin als uitgangspunt nemen, wordt de caseload van een trajectbegeleider geschat op ongeveer 400 cases. Meegenomen is reeds dat een begeleider zowel lichte, middelzware als zware cases heeft.

Ingrado komt daarmee uit op 50 cases die een trajectbegeleider tegelijkertijd onder zijn hoede kan hebben⁶:

Ons uitgangspunt is dus dat 1 FTE (= 1500 productieve uren per jaar) 400 cases per jaar kan behandelen, ervan uitgaande dat er continu zo’n 50 cases actueel zijn.

Het aantal VSV’ers in de Duin- en Bollenstreek is als volgt:

Plaats	Vsv'ers
Hillegom	81
Katwijk	442
Lisse	131
Noordwijk	132
Noordwijkerhout	76
Teylingen	163
Totaal	1025

Dit betekent dat voor de Duin- en Bollenstreek 2,6 fte trajectbegeleiding nodig is, uitgaande van de cijfers van Ingrado.

Het jongerenloket in de Leidse regio werkt met een formatie (exclusief administratieve ondersteuning) van 4,4 fte trajectbegeleiding t.b.v. zo’n 1400 VSV’ers. Er wordt uitgegaan van een caseload van 60 VSV’ers per fte. Een caseload die ongeveer overeenkomt met deze welke gehanteerd wordt door de Taskforce Jeugdwerkloosheid (Jongerenloket: De Praktijk!, een handleiding voor de opzet, realisatie en uitvoering van een jongerenloket, Taskforce Jeugdwerkloosheid, 2005, p.24).

Uiteraard hangt de inzet ook af van de ambities die gemeenten en partners hebben om de problematiek van voortijdig schoolverlaten daadwerkelijk aan te pakken en daar formatie voor vrij te maken. Hoe intensiever de aanpak is die wordt voorgestaan, des te meer capaciteit zal nodig zijn. In de huidige situatie worden bijvoorbeeld jongeren een aantal malen benaderd. Geven zij dan ‘geen gehoor’, dan worden ze losgelaten. Wanneer de aanpak minder vrijblijvend wordt, zal hiervoor extra capaciteit nodig zijn. Evenzeer zal extra

⁶ Dit sluit redelijk aan bij de formatie die het fysieke jongerenloket in Leiden hanteert: 60 cases per begeleider.

capaciteit nodig zijn wanneer tijd vrijgemaakt worden voor 'teambuilding' en training & opleiding. Zaken die o.i. gezien het voorgaande van groot belang zijn.

Het verdient o.i. aanbeveling om de hoeveelheid capaciteit voortdurend te monitoren. Daarbij zijn aantallen cases van belang, maar evenzeer de acties die per case worden ondernemen opdat uiteindelijk een betere berekening van de capaciteit mogelijk wordt.

De verschillende ketenpartners in de Leidse regio leveren elk capaciteit. Uitgangspunt is dat dit ook in de Duin- en Bollenstreek het geval zal zijn. Die capaciteit kan bestaan uit het detacheren van medewerkers of het beschikbaar stellen van geld om de benodigde capaciteit in te huren.

In onderstaande tabel is een herberekening gemaakt voor de Duin- en Bollenstreek op basis van de benodigde formatie. Daarbij gaan we uit van de formatie zoals deze in de Leidse regio is ingezet, te weten $1400/4,4= 318$ VSV'ers per trajectbegeleider.

Wij vermenigvuldigen vervolgens de inzet per partner met de factor $1025/1400=0,73$ om de inzet van de ketenpartners voor de Duin- en Bollenstreek te bepalen⁷:

Partner	Aantal fte	Aantal fte
	Leidse regio (1400 VSV'ers)	D&B (1025 VSV'ers)
ID College	0,4	0,29
NOVA		0,1
ROC Leiden	1	0,73
CWI	1	0,73
Gemeenten (Sociale Zaken)	1	0,73
RBL/RMC	1	0,73
Administratieve kracht (BBL-leerling, gefinancierd door gemeente Leiden)	0,8	0,58
Totaal incl. administratie	5,2	3,89

⁷ De in de tabel genoemde inzet is volgens opgave dhr. Werter, projectleider Werklokaal.

7. Investerings- en exploitatieoverzicht

Uitgangspunten

In dit stuk is vooral een argumentatiewijze genoteerd waarbij in de literatuur, in gesprekken en in de begeleidingscommissie gezocht is naar de houdbaarheid van deze argumenten. Vanuit deze optiek is de omslag van een virtueel naar een fysiek loket deugdelijk beargumenteerd. Dit wil niet zeggen dat de praktijk hier of elders de komende jaren niet zal uitwijzen dat een fysiek jongerenloket (gericht op voortijdig schoolverlaters) niet een optimale structuur is of de nodige aanpassing zal behoeven.

Om die reden adviseren wij het fysieke jongerenloket een experimentele status te geven van twee jaar waarin het zich zal moeten bewijzen als een efficiënte en effectieve wijze om het probleem van voortijdig schoolverlaten te bestrijden.

We baseren ons voor wat betreft de benodigde formatie en kostenstructuur zoveel mogelijk op de informatie afkomstig uit het jongerenloket in de Leidse regio.

Uitgangspunt bij de financiering is dat de partners hun werkzaamheden verplaatsen naar het jongerenloket en dus ook de kosten hiervan voor eigen rekening nemen.

De overheadkosten (waaronder ook de inrichting is begrepen) worden bekostigd uit beschikbare subsidies. Een eventueel tekort wordt gedragen door de gemeenten in de Duin- en Bollenstreek. Dit vanuit de regierol die gemeenten toebedeeld is.

Lasten	Jaar 1	Jaar 2	Baten	Jaar 1	Jaar 2
Casemanagers	€ 160.000,00	€ 160.000,00	Casemanagers	Partners	Partners
Projectleider	€ 90.000,00	€ 90.000,00	Projectleider	Gemeenten/ subsidies	Gemeenten/ subsidies
Huisvesting (incl. werkplekken, schoonmaak, kantinekosten e.d.)	€ 33.000,00	€ 33.000,00	Huisvesting (incl. werkplekken, schoonmaak, kantinekosten e.d.)		
ICT (applicaties, aanhaken bij Leiden)	€ 25.000,00	€ 25.000,00	ICT (applicaties, aanhaken bij Leiden)		
PR en communicatie	€ 6.500,00	€ 6.500,00	PR en communicatie		
Opleiding en training	€ 8.000,00	€ 8.000,00	Opleiding en training		
Overige	€ 10.000,00	€ 10.000,00	Overige		
Totaal	€332.500,00	€332.500,00	Totaal		

Toelichting

Genoemde bedragen zijn inschattingen.

We hebben als uitgangspunt genomen dat de onderwijspartners en de sociale diensten hun deel leveren via detachering dan wel hun berekende inzet kapitaliseren waarmee het jongerenloket capaciteit kan inhuren. Overigens moet daarbij bedacht worden dat het bedrag benodigd voor (tijdelijke) inhuur van professionele krachten hoger zal zijn dan de reguliere loonsom. In de tabel genoemde bedragen kunnen dan hoger uitvallen.

Verder is het uitgangspunt dat de gemeenten alle overheadkosten voor hun rekening nemen.

De overheadkosten bedragen € 172.500 (alle lasten exclusief casemanagers). Delen we dit door het aantal inwoners van de Duin- en Bollenstreek (170.000), dan draagt elke gemeente ongeveer een euro per inwoner bij.

De overheadkosten kunnen overigens in belangrijke mate worden gereduceerd wanneer aansluiting wordt gezocht met het fysieke jongerenloket in Leiden. In dat geval hoeft immers geen projectleider te worden ingehuurd en zullen ook andere kosten lager uitvallen. De schatting is dat de overheadkosten met zo'n 50% zullen dalen wat neerkomt op een bijdrage per inwoner van €0,50. Eventuele subsidies van andere partners (GSB, Provincie) zullen dit bedrag verlagen.

Aan de batenkant is nadrukkelijk rekening gehouden met benutting van de mogelijkheden die de WWB biedt. De bedragen die hiervoor bij de verschillende gemeenten beschikbaar zijn, kunnen ook worden ingezet voor preventieve activiteiten. Weliswaar beperkt de mogelijke inzet zich in principe tot de 17- en 18-jarigen (het jongerenloket richt zich óók op de jongere doelgroep) maar de geest en achtergrond van de wet beogen.

Casemanagers

Hier wordt de in hoofdstuk 6 genoemde capaciteit bedoeld. Wanneer we deze (bijna) 4 fte kapitaliseren met een bedrag (loonsom) van € 40.000, betekent dit dat de bijdrage van de in hoofdstuk 6 genoemde partners € 160.000 bedraagt.

Projectleider

Hier wordt de projectleider/leidinggevende van het fysieke loket bedoeld. Er wordt rekening gehouden met externe inhuur.

Huisvesting

De huisvestingslasten bevatten alle lasten voor de fysieke huisvesting.

ICT-applicaties

Dit betreft zowel kantoorautomatisering als een bijdrage in de ontwikkeling van een digitaal pakket t.b.v. het primaire proces.

PR en communicatie

Ontwikkeling huisstijl, briefpapier e.d. Ook een beperkt budget t.b.v. advertenties en algemene marketinguitingen als een website e.d.

Opleiding en training

T.b.v. casemanagers.

8. Gebruikte literatuur

- Eindrapport “Kosten en Baten van Voortijdig Schoolverlaten”, Roel in 't Veld, Wout Korving, Yasmine Hamdan, Martijn van der Steen, Mei 2006, in opdracht van de Taskforce Jeugdwerkloosheid en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Veelplegers aan het woord, B&A, in opdracht van de gemeente Den Haag (Projectnummer: 30390/44499061), 2005
- Evaluatie jongerenloket Leidse regio, 20 maart 2006
- Evaluatie jongerenloket Duin- en Bollenstreek, 17 maart 2006
- Beoordeling KBA voortijdig schoolverlaten, CPB, juni 2006
- Katwijk, Rijnsburg, Valkenburg, Blijf op koers!, Rabobank Nederland, i.o.v. KBOR, Drs. F.J. Oevering, maart 2005
- Jongerenloket voor Onderwijs en Werk, Implementatieplan Leidse regio, Henny Werter, Werklokaal, 2006
- KBOR, presentatie 2002, Katwijk, 2002, KBOR
- Memo Doelen VSV, Holland Rijnland, Steller: Mieke Hogervorst, 15 december 2006
- Menukaart VSV-jongerenloket, februari 2005
- Effectrapportage 2005/2006, RMC-functie regio Zuid-Holland Noord, Regionaal Bureau Leerplicht Zuid-Holland Noord, 2006
- De uitkomsten van de RMC-analyse 2005, eindrapport april 2006, Sardes
- Tegengaan van voortijdig schoolverlaten in Parkstad-Limburg, Bureau Voortijdig Schoolverlaten Parkstad Limburg, zonder jaartal
- Notitie voortijdig schoolverlaten Zuid-Holland Noord, Regionaal Bureau Leerplicht Zuid-Holland Noord, januari 2006
- Jongerenloket: De Praktijk!, een handleiding voor de opzet, realisatie en uitvoering van een jongerenloket, Taskforce Jeugdwerkloosheid, 2005
- KPMG, Eindrapportage doorontwikkeling virtueel VSV-jongerenloket Duin- en Bollenstreek, versie 1.2, oktober 2006 (aangehaald als KPMG-rapport)

- Landelijke richtlijnen voor de formatieomvang van de RMC-functie, Ingrado, 2006
- Projectplan 2007 Jongerenloket DBS, PricewaterhouseCoopers, november 2006
- Gesprekken met:
 - Drs. A. de Roon, portefeuillehouder Holland Rijnland
 - Dhr. H. Werter, projectleider Werklokaal (jongerenloket Leidse regio)
 - Drs. W. van Duijn, portefeuillehouder gemeente Katwijk